

Anticiklinės valstybės finansų politikos komisijos

IŠVADA DĖL 2017 METŲ PRODUKCIJOS ATOTRŪKIO NUO POTENCIALO ŽENKLO

2016 m. balandžio 1 d. Nr.1

Vilnius

IŠVADA

Pagal šiuo metu galiojančias Finansų ministerijos ūkio prognozavimo prielaidas, didžiausia tikimybė yra, kad 2017 metais bendras vidaus produktas (toliau – BVP) bus apylygis potencialui arba nežymiai jį viršys, todėl pasirinktinai tas skaičiavimų rezultatas, kuris nustatė teigiamą produkcijos atotrūkio (toliau – atotrūkio) nuo potencialo ženklą.

Argumentai dėl išaugusios rizikos teigiamam atotrūkiui 2017 metams

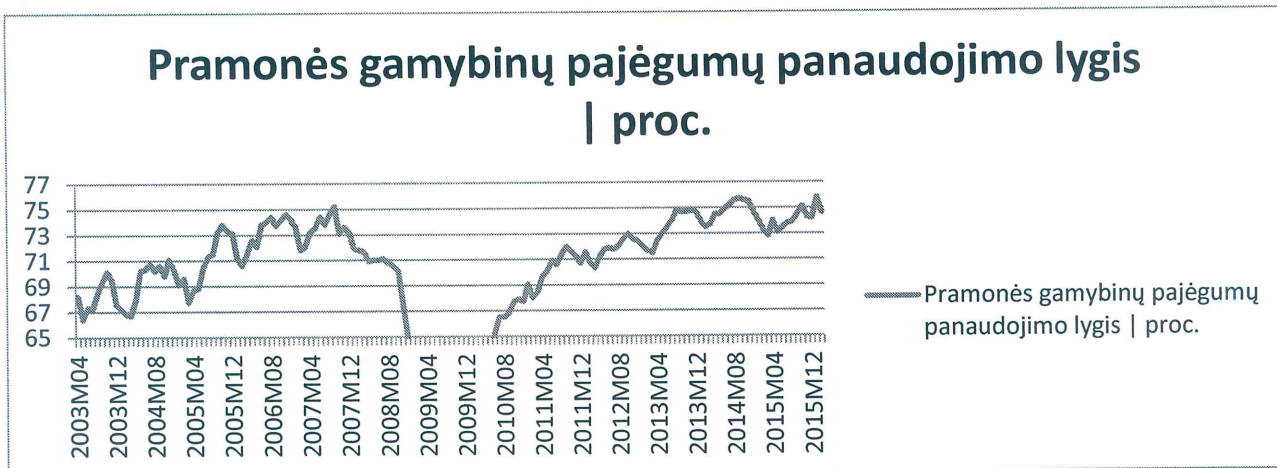
Kadangi Hodriko-Preskoto ir Kobo-Daglaso metodai, taikyti Finansų ministerijos parengtam ekonominės raidos scenarijui, 2017 metams diagnozavo priešingus atotrūkio ženklus, Anticiklinės valstybės finansų politikos komisija (toliau – komisija), vadovaudamasi 2015 metų spalio 19 dienos Finansų ministro įsakymu Nr. 1K-315, teikia pagrindimą, kodėl padarė išvadą, kad 2017 metais BVP bus apylygis potencialui ar nežymiai jį viršys.

Apie tai, ar bendras vidaus produktas viršija potencialą, sprendžiama pagal kapitalo ir darbo išteklių panaudojimo mastą, infliacinio spaudimo formavimąsi ir stiprėjimą.

Darbo rinkos būklė yra svarbus veiksnys apsprendžiantis būsimą infliacinį spaudimą. 2015 metais nedarbo lygis sudarė 9,1 procento ir turi tendenciją mažėti apie 1,5 procentinio punkto kasmet. Pagal HP filtrą apskaičiuotas nedarbo trendas 2016 ir 2017 metams nežymiai viršija prognozuotą nedarbą. Nedarbo lygis, taip pat, yra gerokai žemesnis nei NAWRU jau nuo 2015 metų. TVF analitikų vertinimu nedarbo lygis nespartinantis darbo užmokesčio augimo (toliau- NAWRU) yra apie 10,5-11,5 procentų.

Vidutinio darbo užmokesčio (be individualių įmonių) augimas 2015 metų IV ketvirtį sudarė 5,9 procento, kai defliacija sudarė 0,7 procento, ir tai rodo, kad jau 2015 metų IV ketvirtį būta stipraus darbo užmokesčio augimo. Tad darbo rinkos rodiklių tendencijos rodo, kad yra rizika, jog BVP 2017 metais gali viršyti potencialą.

Gamybinių pajėgumų panaudojimo duomenys rodo, kad yra pasiektas didžiausias istorinis lygis, bylojantis apie visos ekonomikos priartėjimą prie savo potencialo.

Pinigų politika buvo skatinanti ūkio augimą. Pinigų finansų įstaigų paskolų prieaugis pradėjo stabiliai ir sparčiai atsigausti 2015 metais - pirmą kartą po 2008 metų. Europos centriniam bankui (toliau – ECB) pradėjus kiekybinio skatinimo politiką, jau vasario mėnesį Lietuvoje paskolų mėnesinis prieaugio pokyčio 6 mėnesių vidurkis sudarė 93 mln. Eurų. ECB yra deklaravęs, kad 2016 metais įgyvendins tolesnes papildomas paklausos skatinimo priemones. Vadinasi spaudimas kainų augimui didės ir 2016 metais. Taip pat, papildomą stimulą visuminei paklausai 2016 metais darys 2015-2016 metais sumažėjusios naftos kainos.

Taigi įvertinus šiuos ir kitus ekonominius rodiklius, pagal šiuo metu galiojančias Finansų ministerijos ūkio prognozavimo prielaidas, yra didelė tikimybė, kad 2017 metais BVP bus apylygis potencialui ar nežymiai viršys augimo potencialą

Komisijos pirmininkas

Ričardas Kasperavičius